

Õiglane rohepööre Ida-Virumaal naiste ja meeste vaatenurgast

Elis Vollmer

TARTU ÜLIKOOL

Mis on rohepööre ja kuidas seda süüakse?

Teadlik muutus inimsõbralikuma ja loodusressursse väärtustava käitumise suunas, mis arvestab meie tegevuste lühi- ja pikaajalise mõjuga.

Praegune muutus mõjutab kõiki:

- Inimene
- Ettevõtte/organisatsioon
- Kohalik omavalitsus
- Riik ja maailm
- Teadus ja haridus

ÕIGLANE rohepööre

Rohepööre seisneb **kõigi jaoks** parema, tervema ja jätkusuutlikuma tuleviku loomises, defineerides uuesti, kuidas me oma keskkonnaga suhtleme ja seda mõjutame, ja tehes teadlikke valikuid, mis seavad esikohale meie maa ja selle elanike heaolu.

Rohepööre ja sellega kaasnevad suured muutused puudutavad kõiki. Erinevalt.

- **Töökohad** - Rohetööstuse teatud sektorites võib naistel tekkida takistusi traditsiooniliselt meeste domineeritud valdkondades töökohtadele pääsemisel.
- **Sissetulekute erinevus** - Rohepöörde poliitika võib tuua kaasa muutusi sissetulekute jaotuses. Oluline on kaaluda, kas need muutused mõjutavad mehi ja naisi erinevalt. Naised on sageli majanduslike šokkide suhtes haavatavamad ja sissetulekute erinevused võivad neid ebaproportsionaalselt mõjutada.
- **Haridus ja täiendkoolitused** - uute tehnoloogiate ja tööstusharude esilekerkimisel muutub haridus ja koolitus ülioluliseks. Soolised erinevused juurdepääsul haridusele ja koolitusvõimalustele võivad panna naised ebasoodsasse olukorda ja süvendada juba esinevaid probleeme.
- **Tervis** - keskkonnamuutused, reostus ja kokkupuude teatud kemikaalidega võivad avaldada mõju tervisele. Naised võivad oma füsioloogilistest erinevustest tulenevalt seista silmitsi konkreetsete terviseriskidega ning samuti võivad nad kanda esmast vastutust pere tervise eest, muutes nad teatud keskkonnaohtude suhtes haavatavamaks.
- **Otsustamine ja kaasatus** – Rohepööre hõlmab sageli poliitilisi otsuseid ja kogukonna kaasamist. Soolised erinevused otsustusprotsessides võivad kaasa tuua naiste vaatenurkade väljajätmise, piirates nende võimet mõjutada nende heaolu mõjutavaid poliitikaid.
- **Kultuurilised ja sotsiaalsed rollid** - Traditsioonilised soorollid võivad mõjutada seda, kuidas keskkonna- ja ühiskonnamuutused üksikisikuid mõjutavad.
- **Transport ja mobiilsus** - Transpordisüsteemide muudatused, näiteks säästvate transpordiliikide edendamine, võivad mehi ja naisi erinevalt mõjutada. Naiste liikumisharjumused, ohutusprobleemid ja juurdepääs transpordivõimalustele võivad erineda, mõjutades nende võimet kohaneda uute süsteemidega.

On oluline, et poliitikakujundajad ja teadlased arvestaks soospetsiifiliste mõjudega, tagamaks, et rohepööre on kõiki kaasav ja võtab arvesse nii meeste kui ka naiste erinevaid vajadusi. Selleks on vaja rohkem naisi otsustajate hulka.

Miks me peame sugu arvesse võtma rohepöörde planeerimisel?

- Energiavaesuse (energiaostuvõimetuse) risk on suurim üksikvanematel ja üksi elavatel eakatel
- Ca 85% üksikvanematest on naised
- Noored emad ja emad väikeste lastega on enim töötud
- Naised töötavad väiksema tõenäosusega täiskohal ja teevad karjääri
- Naised teevad suurema tõenäosusega madala palgaga tööd ning tasustamata hooldetööd (hoolitsemine pereliikmete – laste, vanurite – eest)
- Materiaalne puudujääk puudutab naisi üle kahe korra rohkem kui mehi – 20% naistest vs 9% meestest.
- Naised on juba keskkonnasõbralikumad oma liikumise ja toitumisharjumise ning elustiiliga.

Ida-Viru maakonna kliima- ja energiakava

<https://ivol.ee/ida-viru-maakonna-energia-ja-kliimakava>

- Paneb paika kliima- ja energiavaldkonna eesmärgid ja tegevused aastateks 2022 kuni 2035.
- Kava kohandab riiklikud eesmärgid kohalikule tasandile
- Teadvustab selgemalt KOV-i rolli ja panust riikliku tasandi eesmärkide saavutamisel.
- KOV-ide kliima- ja energiakava tegevuskavad on käesoleva dokumendi lisades.

Aitäh!

✉ elis.vollmer@ut.ee